

पाठ - 6
संख्या - गीतम्

classmate

Date _____

Page _____

प्रश्न 1 कविता का अर्थ लिखिए -

एक मयूरः ।
एक मारुतः ।

द्वौ च गजौ ।
दो हाथी हैं ।

त्रयः वानराः सन्ति ।
तीन बंदर हैं ।

चत्वारः हरिणाः ।
चार हिरन हैं ।

पञ्च अजाः ।
पाँच बकरियाँ हैं ।

हरितम् घासम् चरन्ति ।
हरी घास चर (खा) रहे हैं ।

षट् चटकाः ।
 छट् चिडियाँ ।

सप्त शकाः ।
 सात तौले ।

अष्ट पिकाः कूपान्ति ।
 आठ कौयले कूक रही हैं ।

नव शशकाः ।
 नौ खरगोश ।

त्रिंशत् धावन्ति ।
 तीस दौड़ते हैं ।

दश भूषकाः नृत्यन्ति ।
 दस बूहे नाच रहे हैं ।

प्रश्न 2 सही उत्तर चुनिए -

(क) वानरः ।

- (i) एकम् (ii) एका (iii) एकः

(ख) हरितम् चरन्ति ।

- (i) भोजनम् (ii) फलम् (iii) घासम्

(ग) 'त्रयः वानराः सन्ति' वाक्य में रेखांकित शब्द का कचन है -

- (i) एककचन (ii) द्विकचन (iii) बहुकचन

(घ) अष्ट कुजन्ति ।

- (i) पिकः (ii) पिका (iii) पिकाः

(ङ) चत्वारः हरिणाः रेखांकित शब्द में कौन-सा लिङ्ग है ?

- (i) पुल्लिङ्ग (ii) नपुसकलिङ्ग (iii) स्त्रीलिङ्ग

प्र० 3: उचित मिलान कीजिए -

(क) सूर्यः - रुकः

(ख) नेत्रे - वृ

(ग) सप्ताहदिनानि - सप्त

(घ) धरा - रुका

(ङ) मृतवः - षट्

प्रश्न 4 वर्णसंयोजन कीजिए - (वर्णों को जोड़कर लिखिए)

(क) च् + अ + त् + अ + स् + र् + अः = चतस्रः

(ख) इ + ष् + औ = षी

(ग) च् + अ + त् + वू + आ + र् + अः = चत्वारः

(घ) त् + र् + ई + ण् = तीणि

प्रश्न 5 दी गई संख्याओं को जोड़कर अङ्कों की संस्कृत शब्दों में लिखिए।

$$1 + 2 = \boxed{3} \text{ त्रि}$$

$$1 + 1 = \boxed{2} \text{ द्वि}$$

$$4 + 2 = \boxed{6} \text{ षट्}$$

$$7 + 2 = \boxed{9} \text{ नव}$$

$$2 + 2 = \boxed{4} \text{ चतुर्}$$

$$2 + 3 = \boxed{5} \text{ पञ्च}$$

$$3 + 4 = \boxed{7} \text{ सप्त}$$

$$6 + 4 = \boxed{10} \text{ दश}$$